

РЕЦЕНЗІЇ

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ «КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ»

Боняк В.О.,

доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та історії держави і права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Уперше у вітчизняній науковій юридичній літературі на системному і комплексному підґрунті здійснено монографічне дослідження конституційно-правового статусу суб'єктів освітнього процесу у вищій школі, що є досить важливим та своєчасним у сучасних умовах. Державно-правовий розвиток України об'єктивно висуває питання освіти на одне з перших місць у переліку найбільш важливих та значимих питань після обороноздатності.

Звернення до цієї проблематики є надзвичайно актуальним у контексті сучасного реформування вищої освіти в Україні, метою якого є створення привабливої та конкурентоспроможної національної системи вищої освіти України, інтегрованої в Європейський простір вищої освіти та Європейський дослідницький простір.

Логічною є структура роботи, що складається з трьох розділів: розділ I присвячено методології наукових досліджень конституційно-правового статусу суб'єктів освітнього процесу в галузі вищої освіти та аналізу нормативного закріплення досліджуваного статусу; в розділі 2 розкрито конституційно-правовий статус студентів та конституційно-правовий статус науково-педагогічних працівників; розділ 3 присвячено перспективам удосконалення конституційно-правового статусу суб'єктів освітнього процесу в умовах формування єдиного Європейського простору вищої освіти в Україні.

Обраний підхід до викладення матеріалу відповідає загальним вимогам, що ставляться до такого виду видань, що, у свою чергу, дозволило комплексно висвітлити проблемні питання з досліджуваної проблематики.

Так, висвітлення юридично закріпленого становища студента та науково-педагогічного працівника як суб'єктів освітнього процесу у вищих навчальних закладах дало можливість визначити, що правовий статус суб'єктів навчально-виховного процесу в галузі вищої освіти змінювався разом із розвитком української державності, відображаючи тип соціально-економічної організації суспільства, певного рівня розвитку цивілізації, рівня його гуманізації і лібералізації й на кожному етапі розвитку держави мав свої особливості.

Своєрідною особливістю дослідження є те, що в роботі надано ряд авторських дефініцій, серед яких на особливу увагу заслуговують такі, як «право на вищу освіту», «науково-педагогічні працівники вищого навчального закладу» та ін.

У рецензованій праці послідовно відстоюється думка про взаємозалежність конституційно-правового статусу суб'єктів освітнього процесу та стану розвитку вищої освіти; проаналізовано умови формування єдиного європейського простору вищої освіти тощо.

Безумовно, особливої цінності монографічне дослідження набуває через прикладний характер. Відчувається обізнаність авторів із проблемою, що розглядається, її тонкощами, що стало можливим завдяки ретельному опрацюванню конституційного законодавства України і значному масиву навчальних на наукових джерел. Це підтверджується аналізом у другому та третьому розділах принципів правового статусу студентів та науково-педагогічних працівників, проблем функціонування вищої школи, впливу європейських стандартів вищої освіти на формування досліджуваного статусу суб'єктів освітнього процесу в Україні та основні напрямки його удосконалення.

Монографія «Конституційно-правовий статус суб'єктів освітнього процесу у вищій школі України» характеризується оригінальністю та глибиною суджень, доказовістю висновків та аргументованістю узагальнень, авторським внеском у розробку проблематики досліджуваного статусу на сучасному етапі державотворення, яка вперше у вітчизняній науці конституційного права досліджується комплексно в такому аспекті і форматі.

Аргументи, які наведені в роботі, засвідчують, що основні результати дослідницького пошуку та аналізу є достовірними і не викликають сумнівів, оскільки спираються на достатньо широке коло джерел, залучення необхідного інструментарію дослідження. Заслужують на увагу узагальнення, що представлені у висновках, вони мають конкретний характер і практичну спрямованість.

Водночас, детально не зупиняючись на численних здобутках рецензованої монографії, слід виказати і деякі міркування, які за необхідне висловити як побажання щодо майбутніх досліджень в означеній сфері.

Зокрема, в роботі поза увагою залишилися сутність та зміст конституційно-правового статусу учасників навчально-виховного процесу в галузі вищої освіти, а також авторське визначення поняття «конституційно-правовий статус учасників навчально-виховного процесу в галузі вищої освіти», що суттєво збагатило б зміст наукової праці.

Однак висловлені зауваження не знижують загального позитивного враження від наукової роботи і мають рекомендаційний характер. У цілому рецензоване монографічне дослідження «Конституційно-правовий статус суб'єктів освітнього процесу у вищій школі України» є вагомим внеском в юридичну науку, в якому отримано науково-обґрунтовані результати, що мають важливе значення для галузі конституційного права. Видання буде корисним усім, хто цікавиться проблематикою забезпечення прав людини.